

NAŠA SMUČINA

NAŠA SITUČINA

PREČNO
UPRAVNI ODBOR
SPOŠTOVSKI ODBOR
KRAVKO KNAPFELJ
REDAKCIJSKI ODBOR
MUREJ ČUFER

15. VIII. 1963

II-11

11-11-21

SKOPJE V RUŠEVINAH

K. S.

Z zadržanim dihom smo v petek 26.8. sprejeli pretrepljivo novico o potresu, ki je kot pošast v trenutku spremenil cvetoče mesto ob Vardarju v kup razvalin. Nič hudega sluteči prebivalci so še počivali od delovnih naporov prejšnjega dne, ko jih je nenadoma, kot ob bombnem napadu zasulo. Srečni tisti, ki so iz tega pekla odnesli življenja, veliko od njih pa je pokopanih za vedno. Mnogi so izgubili ali brate, ali sestre ali otroke. Najhuje pa je za uboge malčke, ki so ostali brez enega ali obeh staršev.

Srčni čut in pa globoka socialistična zavest vseh državljanov, je v trenutku priskočila ubogim Skopljanom v pomoč v materialu in denarju. Zdravniške in reševalne ekipe ter edinice JNA so takoj pričele in uspele rešiti marsikatero življenje, bodisi ranjence, ali še žive iz ruševin. Ves svet je pokazal globok čut odgovornosti in človečnosti, ne glede na različna družbena prepričanja. Pomoč prihaja iz vseh delov sveta v najrazličnejših oblikah. Moramo reči, da je človeštvo postalo zrelejše, preudarnejše in razumnejše. Nesreče ga zbližavajo. Tu pride do izraza pregovor:

"V nesreči spoznaš prijatelja" in teh res nimamo malo.

Ta humanost bo ostala z zlatimi črkami zapisana v zgodovini.

Naš kolektiv je bil med prvimi, ki je izrazil željo, da po svojih močeh priskoči nesrečnemu Skoplju v pomoč, z denarnimi sredstvi. Vsi delavci so se soglasno izrekli, da žrtvujejo enodnevno mezdo v korist ponesrečencem. Poleg tega pa je centralni DS izločil din 500.000 v te svrhe. To je zelo lepo, čeprav pomeni le majhen del storjene škode v celoti. Najbrže ni večjega kolektiva v Jugoslaviji, ki ne bi dal svojega prispevka ponesrečencem in novo izgraditev Skoplja.

Stavbe se dajo postaviti in se tudi bodo v Skoplju, še večje in lepše - ne da pa se vrniti človeških življenj.

Akcija za odvzem krvi v našem podjetju v korist ponesrečencem je ravno v teku in dobro kaže. Do sedaj je že prijavljeno nad 100 članov kolektiva (.2. VIII.) število pa z dneva v dan raste. To je še en dokaz razumevanja naših ljudi do nesrečnih Skopljanov.

Kljub vsestranski pomoči, pa bodo rane nesrečnega mesta še dolgo odprte.

EKONOMSKE

DOBERLET MIDRAG

ENOTE - Idel

Neposredno upravljanje delavcev v ekonomskih enotah se je pojavilo v letih 1958 in 1959. Prve oblike neposrednega upravljanja delavcev v ekonomskih enotah se bile stare, tako stare kot samo delavsko upravljanje, ki je od začetka svojega postanka delovalo na posrednem in neposrednem upravljanju. Vsebina in oblika v prvi fazi neposrednega upravljanja delavcev v ekonomskih enotah je bila še maloštevilna in nerazvita, večinoma usmerjena preko delavskega sveta in upravnega odbora, kar je dalo ekonomskim enotam pečat posrednega predstavnškega upravljanja. Vendar pri tem ne smemo pozabljati, da smo od vsega začetka posvetili vso skrb delavskemu upravljanju, delovali na razvoju delavskih svetov, v pogledu njihovega vse večjega samostojnega odločanja in v pogledu iskanja metod dela. V tem času so delavski sveti bogatili svoje izkušnje in vedno bolj uspešno obvladali problematiko proizvodnje, delitve dela in dohodka ter bili kos ostalim dejavnostim podjetja. Delavski sveti postajajo vse bolj upravljalci in počasi in odpirajo prejšnje upravljalce - direktije odnosno uprave podjetij, ki prevzemajo vlogo izvršnih služb. Takšen razvoj vsebine in oblike predstavnškega upravljanja delavcev, do odrejene stopnje zrelosti je eden od neobhodno potrebnih pogojev za vse močnejši razvoj neposrednega upravljanja delavcev. Ta prva faza v razvoju delavskega upravljanja je dala ogromne dobre rezultate v proizvodnji. Dosežen je tak tempo gospodarske rasti, ki nas je pred koncem prve deset-letnice delavskih svetov privedel v tem pogledu na prvo mesto v svetu. Taka gospodarska

rast ni bila samo rezultat nove družbene organizacije proizvodnje kakršno je predstavljale delavsko upravljanje. To je bil namreč rezultat stalne rasti proizvodnih sil, ki je istočasno bil spremljan z odgovarjajočim razvojem družbene povezanosti delavca v procesu proizvodnje, kakršno je predstavljal organizem delavskega upravljanja. Ta rast ni pospešila samo večjo proizvodnost s katero so se krepile materialne osnove socialističnih družbenih odnosov, temveč ta rast je menjala strukturo prebivalstva in povečala število delavcev in naprej-upravljalci proizvodnje so začeli urejevati samostojno lastne odnose v proizvodnji, delavci so istočasno tudi sami menjali in bogatili svoja gospodarske in politične izkušnje ter razvijali svojo socialistično vest. Razširila se je materialna osnova delavskega upravljanja, okrepila se je socialistična družbena dejavnost delavca, obogatila se je skozi prakso in izkušnje delavskega sveta in nakazala glavno smer, v kateri se bo delavsko upravljanje razvijalo vnaprej - smer vse večjega neposrednega angažiranja delavca v upravljanju.

Pod takimi okolnostmi se je pokazalo da je razporeditev dela, odnosno doslednejša izmenjava tega principa eden od najvažnejših ciljev naše dotedanje ekonomske in politične prakse in da predstavlja tak pogoj, da se brez istega nebi moglo zamisliti pospešeno socialističnih družbenih odnosov. Da bi se doseglo željene ekonomske rezultate in da bi se okrepila harmonija delavca v procesu pro-

izvodnje, ki postavlja tudi enega od pogojev za doseg ekonomskih rezultatov, se v podjetjih poskuša najti take mehanizme razdelitve osebnih dohodkov, ki bi v večji meri zadovoljevali principu razporeditve dela, odnosno s katerim bi se osebni dohodki tesneje povezovali z rezultati dela poedinih delavcev in podjetja v celoti. Medtem, obstoječi sistem razdelitve družbene proizvodnje med podjetjem in družbene skupnosti ni dal dovoljno možnosti, da se princip ostvari v večji meri, kajti večji rezultati odnosno boljše rezultate, ki bi jih dosegel delovni kolektiv s svoje ekonomski in politično aktivnostjo, so bili zajeti v instrumentih razdelitve med družbeno skupnostjo in podjetjem v taki meri, da je podjetjem ostajal neposredno manjši del sredstev za osebne dohodke iz katerih ni bilo mogoče zajamčiti osebne dohodke delavcem, kateri bi odgovarjali takšnem njihovem delu po doprinosu. Takšna situacija v podjetjih je delovala destimulativno na delavce in poleg negativnih ekonomskih posledic je imela tudi negativne politične posledice.

Prehodni razvoj proizvodnje in družbenega upravljanja je ustvaril potrebne pogoje, da nadaljni razvoj delavskega upravljanja in proizvodnje je zahteval, da se sredstva združijo. Na osnovi tako doseženega podružbljenja razdelitve v podjetju predstavlja to kvalitetno in dalekosežno izmenjava v odnosih razdelitve. Ta izmenjava bo predstavljala široko osnovo za nadaljni razvoj delavskega upravljanja v celoti.

Svoboda delovnega kolektiva ne more biti

ELAN-Veriga

2 : 2

absolutna. Na to, kako se bo izvršila razdelitev, deluje niz ekonomskih in drugih družbenih pogojev, katerih se delovni kolektiv ne more osvoboditi, kakor tudi kapitalist ne more, da bi svobodno razporedil svoj dobiček, ako ne želi da propade. Poleg ekonomskih pogojev, kakor n.pr. zakon razširjene reprodukcije je delovni kolektiv vezan z nizom družbenih norm izraženih z zakonom, družbenih pravil itd. Ti ekonomski in drugi družbeni, kakor tudi politični pogoji bodo obstojali tudi v bodoče, toda razume se, da se bodo menjali, kakor se bo menjala njih vsebina in oblika, katere se bo navrglo ljudem v njihovo proizvodnjo praksi.

V prvem delu našega članka " EKONOMSKE ENOTE " smo prikazali razvoj istih, V DRUGEM DELU PA BOMO POKAZALI DEJANSKO ŽIVLJENJE EKONOMSKIH ENOT V NAŠEM PODJETJU.

VPRAŠANJA naših ljudi?

1. Kaj je z reorganizacijo podjetja
2. Kako je dokončno z novogradnjo
3. Zakaj nobenega glasu od naših organizacij v podjetju ?
4. Kakšen je uspeh dela DS-EE ?
5. Perspektive prodaje 1964 ?
6. Kako je z obračuni prihrankov na materjalu in osebnih dohodkov še iz leta 1962 in letos ?
7. Novatorski in racionalizatorski predlogi, izboljšave .

To so vprašanja, ki sama silijo odgovor.

Primerno bi bilo nanje odgovoriti v " Naši Smučini " .

KAKO KAŽE V I. polletju

LIRIK
JOŽE

Poslovanje v I. polletju ocenjujemo že vedno v našem podjetju bolj po doseženi proizvodnji in gibanju stroškov, manj pa po doseženi prodaji. Prodaja je namreč v I. polletju minimalna, ker odpremljamo smuči v glavnem šele vedno od julija naprej in zato tudi doseženi dohodek v tem obdobju ne daje prave slike v stanju podjetja. Kljub temu pa je vredno poudariti, da se prodaja v I. polletju vsako leto povečuje, kar je vsekakor pozitivno ker veže manjša obrat.sredstva.

Primerjava celotnega dohodka v I. polletju 1963 z istim obdobjem v letu 1962 je sledeča :

	I. polletje		indeks
	1962	1963	
fakturirana prodaja:			
1. domači trg	106,822.733	152,662.235	142,9
2. izvoz	83,347.176	70,499.796	84,6
3. interno	12,793.737	15,070.410	117,8
Proizvodi in storitve skupaj :	202,963.646	238,232.441	117,4
4. trgovsko blago	3,490.687	3,663.129	105,0
5. material	2,359.510	6,629.522	281,0
6. odpadki	597.438	336.888	56,4
Prodaje skupaj :	209.411.281	248,861.980	118,8

V obračun celotnega dohodka pa se po predpisih šteje samo plačana realizacija, ta pa znaša:

I. polletje

	1962	1963	indeks
1. plačana prodaja	185,598.000	235,917.425	127,1
2. izredni dohodek	693.000	520.857	75,2
3. CELOTNI DOHODEK	186,291.000	236,438.282	126,9
4. poslovni stroški	128,732.000	168,408.004	130,8
5. DOHODEK	57,559.000	68,030.278	118,2
6. prispevek iz dohodka	-	-	-
7. ČISTI DOHODEK	57,559.000	68,030.278	118,2
8. razdelitev čistega dohodka			
a/ osebni dohodki	47,728.000	54,105.415	113,4
b/ nerazdeljeno	9,831.000	13,924.863	141,7
9. primerjava rezultatov:			
a/ % dohodka v celotnem doh.	30,9	28,8	93,2
b/ % oseb.dohodkov v cel. doh.	25,6	22,9	89,5
c/ % oseb.dohodkov v čistem doh.	82,9	79,5	95,9
d/ % za sklade v čistem dohod.	17,1	20,5	119,9

Pri primerjavi rezultatov je najbolj vidno to, da so poslovni stroški delno narasli, kar se izključno nanaša na povečanje stroškov osnovnega (izdelavnega) materiala. Važno pa je, da so osebni dohodki, ki so po zaposlenem večji za 29 %, v strukturi stroškov kljub temu nižji kot leto prej.

Osebni dohodki na zaposlenega so znašali v neto znesku :

v letu 1962	27.600,- din
v I. polletju 1962	25.700,- din
v I. polletju 1963	33.280,- din

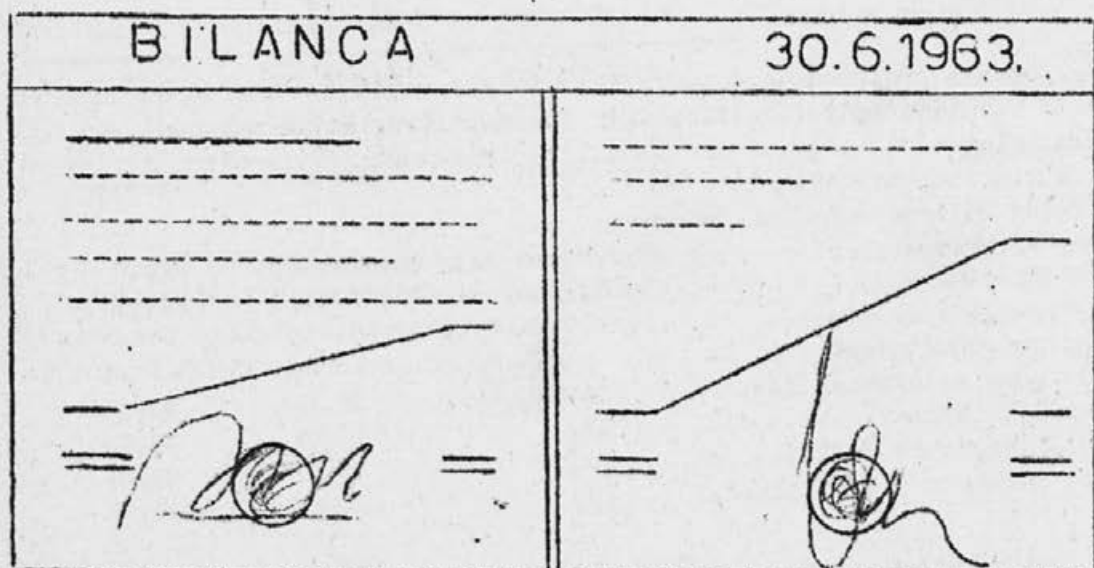
Indeks:

I. polletje 1963	33.280	=	120
leto 1962	27.600		

I. polletje 1963	33.280	=	129
I. polletje 1962	25.700		

Povečanje osebnih dohodkov je bilo možno le z istočasnim povečanjem produktivnosti:

	1962	1963	indeks
1. povprečno zaposleni v I. poll	461	481	104,3
2. povprečno zaposleni v letu	452	481	106,4
3. proizvodnja na zaposlenega v I. polletju	989.600	1,350.000	136,4
4. proizvodnja na zaposlenega v letu	2,280.000	1,350.000	118,4

II. PROIZVODNJA

GRUPA PROIZVODOV	dosežena proizvodnja po planski ceni / v tisoč din /		
	1962	1963	indeks
- lesene smuči	236.902	336.430	142,0
- metalne smuči	32.817	131.228	399,9
- plastične smuči	-	- 900	-
- smučarske palice	14.647	11.803	80,6
- drugi zimski šport	319	8.703	2,728,2
- telovadno orodje	45.407	34.862	76,8
- vodni šport	17.654	23.551	133,4
- športne igre	8.675	4.843	55,8
- reketi	23.622	7.619	32,2
- reševalne naprave	21.087	33.377	158,3
- drugi proizvodi	11.537	4.588	39,8
- usluge	11.096	14.079	126,9
Skupaj po planski lastni ceni	423.763	611.984	144,4
Skupaj po prodajni ceni	456.200	650.000	142,5

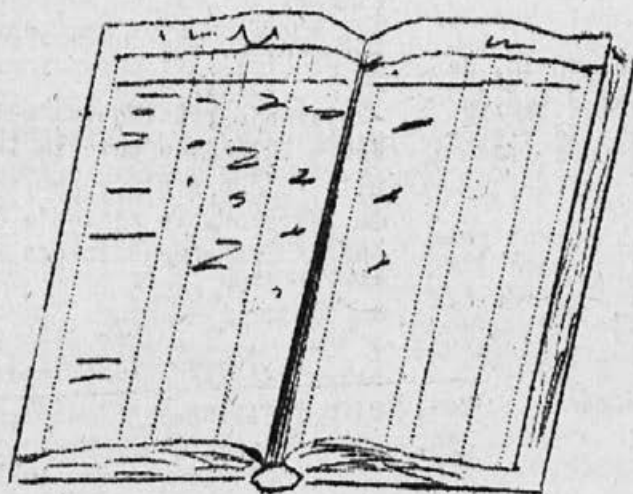
količinska proizvodnja :

- lesenih smuči parov	29.172	38.177	130,9
- metalnih smuči "	1.192	4.456	373,8
- plastičnih smuči	-	18	-
Smuči skupaj :	30.364	42.651	140,5

Najbolj je porasla proizvodnja lesenih in metalnih smuči v razmerju do leta 1962, kar je razvidno tudi iz količinskih pokazateljev. Kljub neugodni, to je ostri in dolgi zimi, je v razmerju do leta 1962 presežena proizvodnja za 38 %, pri minimalnem povečanju delovne sile.

Po pregledu izvršitve plana za I. polletje nam daje seveda bolj smisleni rezultat samo proizvodnja, ki teče razmeroma enakomerno. Realizacija celotnega dohodka in izvoza je v razmerju do plana minimalna, zaradi že znane sezonske prodaje, po sklenjenih pogodbah pa lahko pričakujemo na koncu leta ne samo izpolnitev plana, temveč tudi precejšno preseganje.

	Letni plan	Polletni plan	Izvršitev	Indeks I. poll.
1. celotni dohodek	1,140,000	570,000	236.438	41,5
2. proizvodnja	1,100,000	550,000	650,000	118,2
3. izvoz v dolarjih	609,000	304,500	53.495	20,9
4. izvoz v vrednosti din	701,000	350,500	70.499	20,1

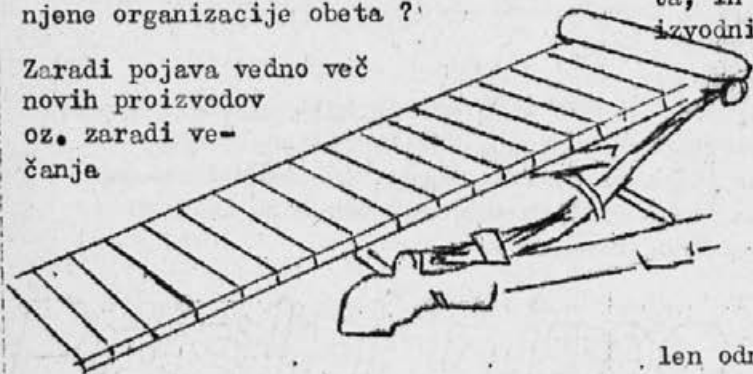

KONTROLI

Z uspešno prodajo izdelkov je nujno povezana tudi njihova kvaliteta. Vsako podjetje, ki doseže neko raven serijske proizvodnje je prisiljeno, da interno organizira kontrolo kvalitete proizvodov.

Kaj sili proizvajalca, da si organizira kontrolo kvalitete oz. kaj si od njene organizacije obeta?

Zaradi pojava vedno več novih proizvodov oz. zaradi večanja

njihove kapacitete, je konkurenca pri prodaji na svetovnem tržišču vedno večja. Pri takih pogojih sta važni le dve strani: kvaliteta in konkurenčne cene.

Torej prodajal bo le tisti, ki ima kvalitetno izdelane proizvode, katerih cena mora biti konkurenčna t.j. da je manjša ali vsaj enaka ceni drugih proizvajalcev. Nikakor pa cena pri isti kvaliteti ne more biti večja, kot cena konkurentov. Aker pa nam je znano pa sta si v sami proizvodnji cena in kvaliteta v nasprotju. Čim kvalitetnejša so izdelki tem večji so proizvodni stroški in obratno.

Pri vsem navedenem je naloga kontrole, da skrbi na kvalitetno izdelavo in, da zmanjšuje proizvodne stroške s tem, da se zmanjšuje slaba kvaliteta že v proizvodni sami.

Tudi v "ELANU" je delovanje kontrole

usmerjeno po navedenih splošnih načelih.

Prva in najvažnejša naloga je, da so izdelki ki gredo v prodajo res zanesljivo kvalitetni.

Druga naloga pa je, da se še v sami proizvodnji zmanjšuje slaba kvaliteta, in da se s tem zmanjšujejo proizvodni stroški.

Izvrševanje navedenih nalog pa je dostikrat v nasprotju s težnjami šame proizvodnje in posameznikov, ter je vsled tega otežkočeno. Dostikrat je opaziti, da imajo posamezniki nepravil-

en odnos do dejavnosti kontrole in onemogočajo uspešno delo. Seveda take primere ne gre posploševati in gre v večini primerov za nepoučenost in premajhno razgledanost. Trenutno obstojajo v Elanu naslednji problemi slabe kvalitete pri proizvodnji izdelkov:

- Problem rjavečih robnikov na lesenih šmučeh se bo rešil na ta način, da se bodo robniki razmontirali, pocinkali in ponovno montirali na šmuči. S pocinkanjem bomo dosegli to, da bodo robniki odporni proti vplivom, ki povzročajo rjo. Pojav rjavečih robnikov je posledica premalo preizkušenega proizvodnega postopka in slabih skladiščnih razmer. Sam proizvodni postopek pa je bil že spremenjen.

- Rjavenje robnikov na metalnih šmučeh v skladišču gotovih izdelkov je bilo rešeno s čiščenjem, kar je bilo že izvršeno. To rjavenje je površinsko in drugačnega izvora kot je to

pri lesenih smučeh.

- V zadnjem času je nastal problem kvalitete pri naših plastičnih izdelkih t.j. čolnih. Opaža se, da bi proizvodnja morala posvetiti več pažnje zunanjemu izgledu oz. finišu naših plastičnih izdelkov. Tu je opaziti sicer manjše lepotne nedostatke, vendar prav ti dostikrat postavljajo proizvajalce v slabo luč.

- Kvaliteta dvostransko koničenih palic je zelo pomembna za uspešno nadaljevanje prodaje. Strokovnjaki, podjetja Tirolia, ki sta v našem podjetju vršila prevzem teh palic sta bila na splošno s kvaliteto zadovoljna (eluxiranje, dimenzije) vendar pa sta imela razne pripombe na ravnost palic, Z ravnanjem in z natančno kontrolo je bil ta problem rešen.

V zvezi s kvaliteto proizvodov na stopajo v našem podjetju še drugi manjši problemi, katere pa bom skušal opisati v naslednji številki našega lista.

V imenu tehnične kontrole našega podjetja naprošam vse člane kolektiva, da po svojih močeh in prilikah pomagajo in prispevajo svoj delež k dvigu kvalitete naših proizvodov.

od 15. 8. - 1. 9. 1963.

Angleški pustolovski barvni film
" OBOROŽENA PLJAČKA "

15. 8. 63. 9 četertek ob 20 uri
17. 8. 63. - sobota ob 20 uri
18. 8. 63. - ponedeljek ob 20 uri

18.8.63. - nedelja ob 18 uri

Sovjetski zgodovinski FILM " PETER VELIKI "

20.8.63. - torek ob 20 uri
21.8.63. - sreda ob 18 uri

Italiansko ameriški barvni film
" GUSARJI "

21. 8. 63. - sreda ob 20 uri
22. 8. - četrtek ob 20 uri
24. 8. - sobota ob 18 uri
25. 8. - nedelja ob 16 in 20 uri

Japonski CS film " LUKA ZADOVOLJSTVA "

23. 8. 63. - petek ob 20 uri
24. 8. 63. - sobota ob 20 uri
25. 8. 63. - nedelja ob 18 uri

Francoski vojni CS film " TAKSI ZA TABUK "

27. 8. 63. - torek ob 20 uri
28. 8. 63. - sreda ob 18 in 20 uri

Fransosko-italianski barvni CS.
" AFRODITA BOGINJA LJUBEZNI "

29. 8. 63. - četrtek ob 20 uri
31. 8. 63. - sobota ob 18 uri
1. 9. 63. - nedelja ob 16 in 20 uri

Angleški CS film " EXPRESO BONGO "

30. 8. 63. - petek ob 20 uri
31. 8. 63. - sobota ob 20 uri
1. 9. 63. - nedelja ob 18 uri

ST. 11/11
RISALA IN
OPREMILA
REJCHMANN
ERIKA

PRAVICE in UGODNOSTI ZA BORCE NOV

(iz Priročnika)

UREDITEV SVOJSTVA BORCA PO OBSTOJEČIH PREDPISIH

Pravnega predpisa, ki bi urejal to vprašanje (svojstvo borca) na splošno in enotno za vse kategorije in vsa področja, kjer gre za zadeve borcev, nimamo, pač pa imamo na številnih pravnih področjih posebne predpise, ki urejajo posebne pravice borcev na ustreznem področju (ZPZ, ZVVI, ZIZ, Zak. o "Partizanskem spominskem znaku 1941" itd.) Čeprav so ti posebni predpisi raztreseni po najrazličnejših pravnih področjih, jih moramo vzeti v njihovi celokupnosti kot organsko celoto, s katero se določa vprašanja borcev enotno, z enotnim smotrom, ne glede na materijo, ki jo predpis konkretno obravnava.

Pri tem je treba imeti pred očmi, da ti predpisi ne urejajo vseh vprašanj borcev, temveč le tiste primere, kjer se priznavajo nekaterim bolj kvalificiranim kategorijam borcev določene (pretežno materialne) ugodnosti. Vendar navedeni zakoni pojmajo "borec" v tehničnem smislu ne uporabljajo, temveč navajajo le zahtevnejše pogoje, ki jih mora izpolnjevati borec NOV, da se mu prizna ta ugodnost.

Zato moramo iskati podlago za ugotovitev, kdo se sploh (na splošno) šteje za borca NOV, drugod. Najdemo jo v statutu Zveze združenj bor-

cev NOV Jugoslavije", ki v svojem 17. členu precizno določa, kdo je lahko član "Združenja borcev NOV." Tu je sicer govora le o članstvu te organizacije, vendar ni razloga, da se ne bi to določilo uporabilo za vse, torej tudi za nenečlane, ker so pač njegove kriterije postavili borci sami in nji-

hova najbolj poklicna organizacija in ker se tudi vsebinsko popolnoma skladajo s pozitivnimi predpisi.

Statut imenuje člane Združenja borcev "borce narodnoosvobodilne vojne", zato se tega naziva drži dosledno tudi naš Priročnik. S tem nazivom - skrajšano "borec NOV" ali samo "borec" - označujemo torej vse tiste, ki izpolnjujejo po 17. členu statuta našete pogoje, torej borcev najširšem pomenu

besede. Ti so - citiramo dobesedno 17. člen - naslednji :

" Član Združenja borcev narodnoosvobodilne vojne je lahko vsakdo :

- ki je sodeloval v narodnoosvobodilni vojni ;
- ki je podpiral narodnoosvobodilno gibanje ;
- ki je zaradi pomoči narodnoosvobodilnemu gibanju bil v zaporu, internaciji ali na prisilnem delu ;
- ki je bil zaprt, interniran in odpeljan na prisilno delo in se tam opredilil za narodnoosvobodilno gibanje ter se s svojim vedenjem in delom zavzemal za ostvaritev njegovih smotrov ;
- ki je bil ujet in se je v ujetništvu opredelil za narodnoosvobodilno gibanje in se s svojim vedenjem in delom zavzemal za ustvaritev njegovih smotrov ;
- državljan Jugoslavije, ki se je izven dežele, z orožjem v roki, borił proti fašistom."

Iz tega besedila je razvidno, da so za pridobitev članstva ZB in torej tudi za splošni svojstvo "borca NOV" postavljeni zelo široki kriteriji. Za razliko od posebnih kategorij, ki jih navajamo spodaj, zadostuje za splošno kategorijo "borca", da je kakorkoli sodeloval v narodnoosvobodilni vojni ali podpiral narodnoosvobodilno gibanje: zadostuje, da se je samo opredelil za narodnoosvobodilno gibanje in pokazal vsaj neko minimalno aktivnost, ne glede na to, ali se je tako zadržal na neosvojenem ali osvobojenem ozemlju, v prostosti ali v zaporu, internaciji, konfinaciji, ujetniškem taborišču ali na prisilnem delu.

Sicer pa je besedilo tega člena tako jasno, da ni potrebna nadaljna razlaga, zlasti če tudi v praksi v tem pogledu ni težav.

Tožave nastanejo šel takrat, ko je treba iz tega širokega kroga borcev izluščiti posamezne skupine ali kategorije, katerim kakor omenjeno, priznavajo zakoniti predpisi določene ugodnosti. Teh je precej; največ in najvažnejše so s področja invalidsko-pokojninskega zavarovanja in s področja vojaških vojni invalidov ter se posebej in na drobno urejene v posebnih zakonitih predpisih s teh področij. Zato jih tudi Priročnik natančneje obravnava v ustreznih poglavjih posebno Tam so posamezne kategorije točno predeljene in označene z ustreznim nazivom (udeležencev NOV, sodelavcev NOG itd.), tako da se i vsebinsko i na zunaj vidno ločijo druga od druge. To je potrebno, da se odpravijo obstoječe nejasnosti in nepravilna tolmačenja. Naš priročnik jih dosledno uporablja v celotnem besedilu. Priporočamo, da se jih držijo vsi, ki ga uporabljajo, da bo praksa enotna.

V IZGNANSTVO

NESREČE julija

IZREDEN PORAST OBRATNIH NESREČ V MESECU J U L I J U .

1. BAJIČ (Drago) Veljko, KV mizar, zaposlen na delovnem mestu poravnavanje lesa na poravnalniku, je dne 1.7.63. poravnava komad lesa na nezaščitem delu poravnalnika. Pri tem delu mu je stroj vrgel les nazaj ter poškodoval kazalec desne roke.

VZROK: nesmoteren način dela pri posamezniku.

Izgubljenih 4 delovni dnevi.

2. FRELIH (Miha) Vinko, KV mizar, zaposlen na delovnem mestu ročna mizar-ska dela, je dne 8.7.63. brusil čistilni nož. Pri brušenju mu je nož na leseni polici spodneslo in je zaradi tega zadel s kazalcem desne roke ob rezilo noža.

VZROK: Nevaren način dela pri posamezniku.

Izgubljenih 11 delovnih dni.

3. KOCJANČIČ (Ciril) Marija, delavka NK, zaposlena na delovnem mestu skobljanje sredic na debelinskem skobeljnem stroju, dne 8.7.63. hotela pomagati sodelavcu pri transportu lepljenih bundov s dvigosom. Pri tem delu je lepljen bund padel iz zložaja ter med obdelovalcem iz stroja ter padajočim bundom pritisnil poškodovanki mezinca desne roke.

VZROK: pomankljivo urejen transport
Izgubljenih 17 delovnih dni.

4. JAGODIČ (Janez) Frančiška, delavka NK, zaposlena na delovnem mestu debelinsko skobljanje lesa, je dne 8.7.63. hotela odstraniti kovinsko stojalo v oddelku lepilnice. Pri tem se je stojalo dotaknilo ob dvignjeni rob tal ter padlo poškodovanki na palec desne noge.

VZROK: Pomankljivo urejen transport

Izgubljenih 22 delovnih dni.

5. AMBROŽIČ (Pavel) Alojz, KV mizar, zaposlen na delovnem mestu delo na lesnoobdelovalnih strojih, je dne 11.7.63. poravnava les na poravnalniku. Pri tem delu mu je vrglo komad lesa nazaj ter je zaradi tega prišel s palcem desne roke ob rezilo stroja .

VZROK : Nevaren način dela pri posamezniku.

Izgubljenih 9 delovnih dni.

6. KUŠAR (Janez) Agata, delavka NK, zaposlena na delovnem mestu razžagovanje lesa na nihalni krožni žagi, je dne 16. 7. 63. razžagovala les na nihalni krožni žagi ter ji je pri tem stroj vrgel komad lesa nazaj in ji pri tem poškodoval oko.

VZROK : Pomankljivo urejeno delovno mesto.

Izgubljenih 5 delovnih dni.

Poleg teh obratnih nesreč je bilo v podjetju in na poti iz dela še nekaj manjših nezgod, ki pa niso pomembnejše. Večja nesreča se je pripetila praktikantu TŠŠ lesno. industrij. odsek Ljubljana OMERZA Janezu, ki se je poškodoval na poravnalniku in so mu morala zaradi te poškodbe v bolnici na Jesenicah amputirati prvi členk sredinca desne roke.

Vse nesreče izhajajo predvsem iz osetnih faktorjev, delni vzroki pa so predvsem zaradi preutrujenosti zaposlenih in neupoštevanje higiensko tehničnih varnostnih mer na posameznih delovnih strojih. Pri dveh nesrečah je zaradi kršenja varnostnih predpisov uveden disciplinski postopek.

Zajc Bojan

Personalne vesti v juliju

Valjavec Franc

Stanje delovne sile v začetku meseca

Julija :

v rednem delovnem razmerju :

moških	259
žensk	239
Skupaj	498

Na priložnostnem delu /začasno delovno razmerje/ :

moških	23
žensk	11
Skupaj	34

Vajenci : 4 moški

Stanje delovne sile koncem meseca

Julija:

v rednem delovnem razmerju :

moških	260
žensk	242
Skupaj	502

Na priložnostnem delu /začasno delovno razmerje /:

moških	34
žensk	18
Skupaj	52

Gibanje delovne sile:

V rednem delovnem razmerju :

V mesecu juliju so se na novo zaposlili sledeči delavci :

KOŠIR Janez - delavec v sklad. materiala

MARINŠEK ing. Bojan - dipl.ing. na delovnem mestu raziskovalca v razvojnem sektorju (inštitut)

JAKŠE Stanko - priučen mizar v reketar-
ni lesnega obrata,

PIRNAT Ana - snažilka v sanitarijah

ŠKAFAR Marija - delavka v smučar.
oddelku

ŠKAFAR Kristina - delavka v smučar.
oddelku

KAVČIČ Marija - snažilka v sanitari

PANGERC Pavel - ^{jeh}ključavničar v KO -
montaža

V mesecu juliju so zapustili podjetje:

VAUPOTIČ Jožef - v poskusnem roku
FINŽGAR ANICA - po samem zakonu za-
radi invalid.upokoij.

ŠTRANCAR Stanko - samovoljna zapu-
stitev dela

PIŠIUR SILVO - po sporazumu

Na priložnostnem delu (začasno de-
lovno razmerje) :

V mesecu juliju si se na novo zapo-
slili :

Mežek Sašo, Jensterle Rado, Horičnik
Janez, Kolman Matko, Papler Mirko,
Pristavec Boris, Arh Marija, Vovk
Jože, Ahčin Anton, Šolar Franc,
Hrovat Zvonko, Ambrožič Ferdo, Baloh
Dragica, Demšar Anton, Uršič Zdrav-
ko, Negro Slavko, Jenko Zdenka, Je-
nko Marija, R kovec Zlata, Debeljak
Anica - vsi dijaki zaposleni za čas
šolskih počitnic in Goričnik Franc-
upokojenec.

V mesecu juliju so odšli iz podjetja:
Jensterle Rado, Vidic Miran, De-
žman Janez.

POROKE:

Poročil se je tov. ing. Andrej Robič-
šef razvojnega sektorja inštituta.

Njemu kakor tudi njegovim zakonski
družici iskreno čestitamo !

Tako ne bo šlo..

" Naša Smučina " izhaja že skoraj 2 leti. Do danes je izšla redno vsak mesec, brez kakršnih koli zastojev, kot je slučaj pri nekaterih drugih podjetjih. Ni pa rečeno, da mora iziti za vsako ceno, večino na škodo kvalitete. Gotovo ste opazili dragi bralci, da njena krakovost tu pa tam peša. Bodimo kar odkriti, da je tako !

Oficir brez vojske ne pomeni ničesar. Prav tako ničesar urednik brez dopisnikov. V našem primeru stalno dopisujejo le nekateri sodelavci. Te bi razdelili v 3 skupine :

1. Tiste, ki redno, brez kakršnega koli prigovarjenja in prošenj, sami dostavljajo svoje prispevke uredništvu - pravočasno. Ti razumejo težave v zvezi z redakcijo časopisa. Iz tega mesta jim izredna hvala !
2. Tiste, ki sicer redno ali večkrat dopisujejo, vendar jih je treba stalno nadlegovati, da ne rečemo-moledovati.
3. Tiste, ki so občasni dopisniki, vendar večkrat obljubijo, kot pa obljubo izpolnijo.

/SAMOKRITIKA/

Vendar kljub temu vsi zgoraj naštetih tvorijo jedro tovarniškega tiska. Koliko pa je v podjetju takih, ki ni od njih nikdar slišati glasu, (predvsem iz delavnic) iz njihovega življenja, in njihovega delovnega mesta, in njihove ekonomske enote. Zato je tudi vsebina lista večkrat pomanjkljiva. Predvsem primanjkuje prispevkov od organov delavskega samoupravljanja, političnih organizacij in sindikata. Nadalje strokovnih člankov s strani tehnične službe, ali inštitutov. Velika vrzel je pasivnost, predvsem pri fizičnih delavcev iz obratov.

Mnogokrat je slučaj, da urednik nikakor ne more sestaviti koncepta sledeče številke lista, če nima vzeti kaj v roke. Tiste pomoči od vas, ki se je pričakovala, od nikoder ni. Urednik je poleg tega pred dejstvom, da je sam novinar, redaktor, tehnični urednik, da je sam "redakcijski odbor" (ker isti obstoja samo še na papirju). V takem stanju kot je zdaj, je časopis nemogoče še izdajati, v kolikor ne bo več pomoči. In če nam je vseeno, da ne izhaja potem, je to pač v redu. Vendar se mi zdi, da je pa le potreben informativ v podjetju in da lahko prinaša marsikaj koristnega. Pravica delovnega kolektiva je, da obvešča in da je obveščen. To prehaja že celo v dolžnost.

Zaželjeno bi bilo, da ob teh dejstvih organi samoupravljanja malo pomislijo in tozadevno ukrepajo. Kajti zadevo opustiti je kaj lahko, ponovno postaviti jo na noge pa je mnogo težje.

Urednik

IZOSTANKI

DO 30 DNI ZARADI BOLEZNI V JULIJU

Zaradi začasne nezmožnosti za delo (bolovanja) je podjetje izplačalo za 332 dni 318.278,- din.

Izostanki so bili :

Nesreča pri delu	7 primerov	75 dni	izplačano	86.165,- din
Nega druž. člana	1 primer	2 dni	izplačano	2.524,- din

Ostale bolezni	36 primerov	255 dni	izplačano	229.589.-din
Skupaj :	44 primerov	332 dni	izplačano	318.278.-din

Izostanki in dajatve po oddelkih :

Telovadno orodje	51 dni	izplačano	45.587.-din
Šmučarija	158 dni	izplačano	149.269.-din
Kovinski oddelek	22 dni	izplačano	19.463.-din
Razrez, sklad.lesa, komunala	41 dni,	izplačano	40.596.-din
Uprava	47 dni	izplačano	42.808.-din
Obrat družb,prehrane	13 dni	izplačano	14.555.-din
	332 dni	izplačano	318.278.-din

V mesecu juliju so se ~~na~~lomestila osebnega dohodka od bolezni v celoti znižala za 74.013.- din. Če pa primerjamo nesreče pri delu, je pa obratno. Te so se pa zvišale za pet primerov, 52 dni in 46.866.-din.

Kolman Marta

seznam STROKOVNIH IN DRUGIH knjig

V KNJIŽNICI E L A N . /Nadaljevanje/

14.	Iznajditeljska delavnost in njena ureditev v naši državi	(Dr.Práner.S)
15.	Izrada nareza	(O.M.Müller)
89	Izračunavnje vremena mašinske obrade	(Jovčević D)
82.	Internationale Feld-und Hallen-Nandball-Regän	
67.	Kako ja topim čelik	(Kučerín M.)
16.	Kanalizacija	(Ing.Broz R.)
17.	Kajaki kajštvo	(Dr.Veber)
115.	Košarka	(Kobal M.)
18.	Kotirana prgekcija	(Prof.Žnidaršič)
19.	Kořarstvo	(Ing.Morsan)
20.	Kožrska pomočna sredstva	(Ing.Morsan)
6.	KronikaElm	(Knafelj Sl.)
24.	ron visoke planine	(Zgag-Gropuzzo)
21.	Kubatura okrglega lesa	(Ing.Černe)
36.	Legurekoroziija i zaštita od koroziije	(Ing.Bezuhović)
119.	Leitz katalog	
25.	Les-list za gozdar.in les.industrijo	
26.	" " " " " "	(I.Žnidaršič)
43.	Logaritmske tablice	(J.Majcen)
29.	Mala mehanička tehnologija	(Ing.Horvat Otto)
30.	Mašine alatke	(Dr.Ing.Stanković)

CAMPING

Selce

DOBERLET M.

da v septembru ni oddano niti eno ležišče.

Sindikalna podružnica je v letošnjem letu za obnovo campinga vložila cca 200.000 din stroškov in plačala obvezno takso za 15 ležišč za celo sezono 150.000 din ali 10.000 din na ležišče.

Do vključno 11. avgusta je koristilo naš Camping 67 oseb od tega 37 članov našega kolektiva, 27 svojcev in 3 tuje osebe s 567 ničninami po 200,- din kar zneso 113.400,- povrnene denarja za vplačano takso, da odpade na posameznega koristnika Campinga 8,5 nočnine. Od skupnih razpoložljivih 870 nočnin do 11. avgusta je koriščen 567 nočnin ali 65,2 %, kar pa bo znatno padlo, ker september še ni zaseden niti z enim ležiščem, tako, da izgleda, da sindikalna podružnica ne bo dobila povrnjeno niti del vplačanega denarja ta takso.

Z ozirom na ta ugotovljena dejstva izgleda, da se bomo morali že v prihodnjem letu posloviti od lastnega campinga v Selcah, ker sindikalna podružnica ne more več pod takimi pogoji misliti na nadaljno vzdrževanje Campinga.

Tudi letos je sindikalna podružnica organizirala članom kolektiva in njihovim svojcem cenen oddih v Campingu Slece. Pa ne samo to, temveč tudi to, da člani kolektiva v kolikor res koristijo letni oddih in to ne samo v campingu - Selce dobijo povrneno denarno nadomestilo za največ 14 dnevno bivanje na letnem oddihu. Toda izgleda, da člani kolektiva letos nimajo ne vemo, kakšnega interesa na koriščenje dopusta v Campingu odnosno nasploh ter dalje nimajo interesa na koriščenje denarnega nadomestila. Do takih zaključkov pa prihajamo zaradi sledečega :

Camping Selce je letos odprt le od 15. junija do 15. septembra to še pravi da je letošnja sezona za 15. dni krajša kot prejšnja leta.

Da smo morali postaviti v prejšnjem letu v glavni sezoni v mesecih juliju in avgustu še šotor s štirimi posteljami.

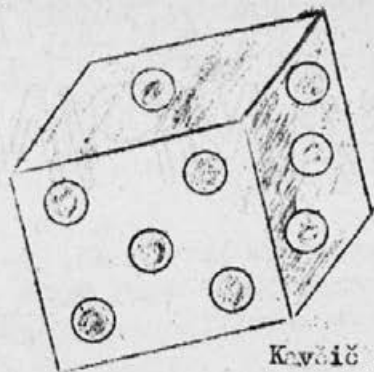
Da je bilo v letošnjem juniju oddanih le 21 nočnin od 240 nočnin

Da julij ni bil v celoti zaseden

da nimamo za avgust še zasedenih vseh ležišč in jih je še nekaj na razprogo in

KOCKA je padla...

Kavčič Ivan

(nadaljevanje)

. Stišnjena v kupeju sva le dokončno dočakala, da sva okoli 22 ure izstopila na enem največjih kolodvorov v Evropi, pod visokim kupolami v Milanu. Malo sva se razgledala po tej velikanski zgradbi z velikim prometom ter se napotila proti izhodu. Nasproti kolodvora sta naju pozdravila dva nebotičnika z najmanj 30 nadstropji, ki dajeta vsa osvetljena, z bučnim velikim avtoprometom, tramvaji, trolejbusi in razsvetljavo slutiti, da sva prispela v velemesto, ki ima 1,500.000 prebivalcev. Pravijo, da je v Milanu največji avto promet v Evropi.

Ko sva tako ogledovala kam bi krenila za prenočiščem, je naju naenkrat takorekoč odvedel neki slabó romško govoreči posrednik v bližnji hotel "Bernina". Bil jeugoden hotel in tudi cena LIT 1,300 za eno noč spanja je odgovarjala odobrenim dnevnicam. Hitro sva spisala prijave, povečrjala in ker je pričelo deževati sva ostala v sobi in skzi okno nekaj časa opazovala živahen promet in na vogalu ulic ponudbe pristašinj "sladkega življenja" za denar.

Predno sva legla h počitku sva še napravila načrt dela za drugi dan in potem kmalu sladko zaspala.

Plan dela za ponedeljek dne 11. 2. 1963 je bil naslednji :

Obisk fitne INDUSTRIE SHERICHE E FORESTAKI v ulici Via Dante 16, dalje SOCIETA PODRUZIONE RESINE ED AFINI, CORSO MONFORTE in VITRENTA ITALIANA BALZARETI MODIGILANI S.P.A. VIA PIRELLI 30 . Po dolgem potovanju sva kmalu zaspala in drugi dan ob 7 uri sva

se prebudila v preko noči zasneženem Milanu. V snežmen metežu sva se odpravila na bližnji glavni kolodvor in se po prejetih informacijah odpeljala s tramvajem v smeri milanske stolnice, to je v centru mesta, od koder nisva imela več daleč do prve v planu imenovane firme v ulici VIA DANTE.

Sprejela je naju le italiansko govoreča tajnica s katero se nisva mogla sporazumeti. Povezala me je po telefonu z neko njihovo posredovalnico, kjer je neki moški v slabi nemaščini pojasnil, da direktorja g. Masinija ni doma in da se vrne drugi dan popoldne ob 15 uri. Ker pa sva imela za drugi dan v planu potovanje do Lusanne v Švicji smo se dogovorili, da nam bodo poslali pismene ponudbe in vzorce po pošti. Ta tovarna izdeluje lepila, epoksi smole in fenolna lepila, Gristic smol in stekle-ih vlaken ne dela. Kmalu po povratku iz potovanja so nas obiskali predstavniki te tvrdke, ki so pa radi visokih cen za nas nezanimivi.

Nato sva odšla k tvrdki SOCIETA PRODUZIONE RESINE ED AFINI, CORSO MONFORTE, kjer sva se razgovarjala z exportnim direktorjem g. E. ELNECAVE. Izdelujejo le poliesterske smole z nazivom POLNAC lo8 po LIT 270,- za 1 kg. Tov. Žmitek se ja zanimal za razne tehnične podatke in dobil razne prospekte in tehnične podatke o uporabi njihovih poliesterskih smol. Steklenih vlaken ne izdelujejo. Dogovorili smo se, da nas bodo obiskal njihov zastopnik g. Birginec iz Trsta.

REKA - Bari - ATENE

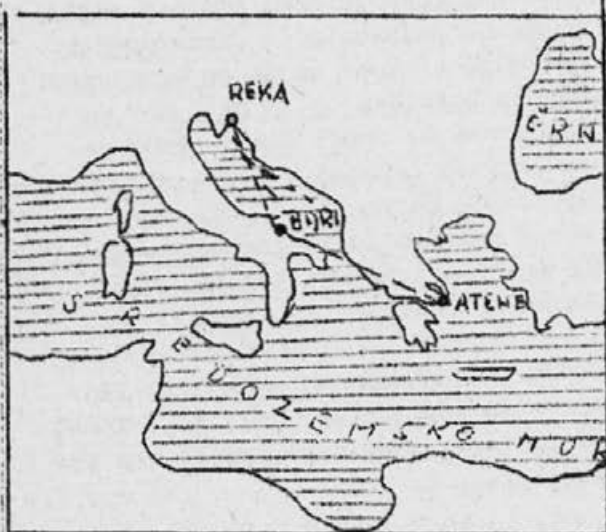
POTOPIŠ

K. S.

(se nadaljuje)

Mnogo sem že prevandral, predvsem severozahodno Evropo. Nisem pa imel prilike obrniti se na jugovzhod, na Orient.

Ob zaključku ekonomske šole na Bledu, se mi je ponudila izredna priložnost potovati v Grčijo. Vsa tri šolska leta smo dijaki (odrasli) nalagali v fond za to potovanje, vendar si nobeden na glas ni upal reči, da se bo ta rajža res izpeljala. Pa se kljub temu je! Šolska skupnost mi je zaupala odgovorno nalogo - organizacijo in vodstvo potovanja. PO mentaliteti mi ta stvar sicer leži, vendar sem imel veliko težav pri pripravljanju samim in dokumentih, največ pa s potovalno agencijo " Jugoagent " filialo v Ljubljani, ki je naše potovanje organizirala.

V četrtek, 21. 6. nas je odšlo na pot 25, med njimi tudi 4 profesorji. Dež je lil kar se je dalo, tako, da smo z doma šli v dežnih plaščih in celo z dežniki. Že po prihodu v Reko se je vreme zjasnilo, nastala je vročina, površniki in slična krama nam je bila odveč vse do povratka. Nastopila je era stalnega lepega vremena z nad 30 °C.

V reškem pristanišču nas je že čakala poltovorna ladja " OREBIČ ", sestra " Opatije " (900 BRT), ki je bila potem 11 dni naš dom. Kot palubni potniki smo se z ležalnimi blazinami namestili na krov s skupnim ležiščem. Propelarji, ki so tik pod nami peli svojo pesem, nam prvo noč potovanja od Reke do Šibinika, niso dali spati. Naslednje noči smo se temu brnenju privadili. Šibenik nas je pozdravil v ranem jutru. Podali smo se na trdnjavo, od koder je izreden pogled na mesto in neštete otoke. Ta pogled je nepozaben. Še isti dan smo pod noč pristali v Splitu, kjer smo ostali cel večer. Profesorji zgodovine, ki so bili z nami, so nam podrobno razkazali Dioklicianovo palačo in njene posebnosti. Naslednje jutro smo se izkrcali v Dubrovniku in si ogledali posebnosti stare trdnjave in dopoldan izkoristili za kopanje. Bili smo še mlečno beli, zato nam je prvo sonce pustilo sledove na naših hrbtih. Na kopališču smo se srečali z grupo ruskih gledališčnikov, ki so se nam zdeli prav simpatični. Še istega dne pod noč smo zapluli v Kotorški zaliv in izstopili v Kotoru. Sonce je pravkar zahajalo, vendar je vladala tam taka vročina, da se nikomur ni ljubilo na sprehod dalje od senčnatega vrta ob pristanišču. Le dva sva ne glede na pripeko, prehodila vse križem kražem po mestu in srečala znanca - šoferja avtobusa iz Bleda, ki je pravkar pripeljal grupo Angležev mimo Lovčena. V Kotoru smo uredili vse carinske formalnosti in deponirali ves naš denar v komisarjevo blagajno. To nam je povzročilo, da smo do povratka nazaj v Kotor, pili v buffetu Orebiča " na kredit ". Neznanska nastopajoča vročina je povzročila nešnosno žejo. Potili smo se kot za stavo. To nam je delalo največ težav pri jedi, ko smo obedovali " oblečeni ". Čeprav je bila hrana izvrstna (po 5 riht) nam ni tako teknila kot bi sicer.

MODA za najmlajše

/dalje prihodnjič/

Brez pojmov "praktično" in "udobno" pri nasvetih za otroška oblačila sploh ne gre. Za naše najmlajše ima ta tako velik pomen, da ju tudi moda z vsako novo sezono še podčrtuje, spreminja in izboljšuje. Otroška moda je že dalj časa precej stalna in

le postopoma se uveljavljajo novosti, novi kroji, nove vrste blaga in nove barve. Pri tem ne sme mo misliti, da preti otroški modi navarnost da bi se poenostavila tja do

uniforma. Menjanje detajlov prinese tudi v enostavne oblike dovolj sprememb.

Če začnemo kar pri dojenčku, menda ne bo napak, če ponovimo, kar že tudi sami veste. Perilo mora biti sešito iz čim mehkejšega blaga, če mogoče šivano z roko, da ne odrgnejo ostri robovi nežne dojenčkove kože. Otrok bo potreboval srajčke, majice in jopice v klasični beli, svetlo rožnati in modri barvi. Lepe in marsikdaj bolj okusne pa so tudi druge svetle barve, saj zoper ni nikakih prepovedi. Recimo vse, kar je volneno, v nežni blede zeleni barvi, v svetli, najsvetlejši rumeni, v beli z najrahljšim peščenim nadihom in tako dalje. Razen zadostnega števila pleničk potrebuje še žabice, pletene in kvačkane volnene copatke, kapico in rokavičke. Pozneje bodo potrebni še slinčki in spalna vrečka, da se otrok ponoči ne bo razbrcal.

Za majhnega fantka ali punčko so

najprimernejše domače oblačilo igralne hlačke. V letih, ko se otrok veliko igra na telih, bomo to oblačilo težko pogrešali. Kroj je preprost. Kratke hlačke z naramnicami ali podaljšane v živetek, z žepom ali brez njega, so iz močnega pralnega blaga. Lahko so tudi dolge, posebno za zimo, toda raje ožje kot preširoke. Pod njimi bo nosil otrok srajčko, mako majico ali topel volnen puli.

Nikoli ni dovolj volne za otroške obleke. Volnene stvari so lahke, tople in se telesu najlepše prilagajo.

Nikar ne mislite, da so za malčke primerne le tkanine temnih barv. Res se na njih ne vidi, če so umazane, toda pravilneje bo, da nesnago opazimo in obleko čimprej očistimo. Nadvse važno je, da je otrok čist, ko se plazi po tleh, ker je tedaj še posebno izpostavljen nevarnim bacilom.

Majhnega otroka bomo torej oblekli v svetlejšje oblekice in hlačke tudi zato, ker se tako blago leža pere. Mehko platno, barhent, in flanela so najboljši materiali za naše najmlajše.

Že h koncu predšolske dobe zalotimo deklico večkrat pred ogledalom, ko si pomerja mamine klobuke, čevlje in obleko. Stvar je navadno prav zabavna, le škoda, da so v mnogih primerih male deklice pretemperamentne in moramo že zaradi varnosti veselo igro prekiniti. Marsikaka šolarka si po prebrani otroški strani v časopisu ogleda tudi modele oblek za odrasle in razočarana ugotovi, da so nanjo pozabili.

Čeprav se o modi za male deklice malo govori, se po svetu modne hiše, ki ustvarjajo samo zanje. Premišljujejo o dolžini kril in prinašajo kolekcijo živahnih kril za šolo, modele za šport, dnevne in svečane obleke.

EKA
19

NAGRADNA KRIŽANKA

Sestavil
Matjašič Lado

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84

VODORAVNO :

1. sprehod v naravo, 5. mesto v Venezueli
11. vodni ptič (okras ribnikov) 15. spona,
okov 16. vse v redu (po ameriško) 18.
slov. film, in gled. igralec, 18. avtomobil-
ska oznaka "karlovca 20. daljše obdobje
(množ.) 21 afriški konj 22. Jugoslov.
reka, 24. vrsta konjskega teka 25. alko-
holna pijača 27. os. zaimek 28. stezosledec
lovec na kožuho 30. železna ptica
32. Turški velikaš 34. barvna kovina 37.
gozdni sad 39. moško ime 41. medvedja
pest 42. pripadnik bojevitega indijanske-
ga plemena 44. naš otok 45. sladkega o-
kusa 47. tuje žensko ime 49. južno sadje
52. popularnost, priznanje 54. staro lux
uzno prevozno sredstvo 56. različna so-
glasnika 58. moško ime 59. moško ime 61.
sanitarni material 62. osebni zaimek
63. tišina, mirovanje 65. avto oznaka
Karlovca 66. najmanjši delci snovi 68. e-
naka soglasnika 69. sliči pri strelu 70.
najbolj popularen Jugos. tednik, 71. po-
krajina v vzhod. Nemčiji 72. izbrana dru-
žba

NAVPIČNO :

1. žensko ime 2. hčerkin mož 3. letalska
zveza 4. surovina za izdelavo cigaret,
6. igralna karta 7. izrek, pogovor 8.
pripadniki starega roparskega plemena
9. kesanje 10. površinska mera 11. veriga
(srbohrv.) 12. ime črke B 13. makedosmko
kolo 14. plačilno sredstvo 17. nenadna
smrt 19. morski sesalec, 22. iridij 23.
naše pristanišče 25. žensko ime 26. staro
slovansko pivo 28. pripadnik starega
ruskega plemena 29. tat, vlomilec (R=E)
30. plakat 31. ozek prehod morja 33.
izraz pri nogometu 35. sanjanje 36. ropar
38. tuje žensko ime 40. prostor za nasto-
panje 41. znamka čeških avtomobilov 43.
mesto v srbiji 44. vežba, trening, 45.
ime naše film. igralke "Karlovac" 46. ista
48. export 50. majhne niti 51. podoba lik
53. znamke italian. kamionov (narobe) 55.
samoglasnik in soglasnik 57. mlečni proiz-
vod 59. tuje žensko ime množ. 60. mera za
elektriko množ. 62. starejši Jug. šah. vele-
mojster 64. kvartopirski izraz 66. aluminij
67. samoglasnik in soglasnik 69. Ludolfovo
število.

Ne brusi pri nezaščitenih brusilnih strojih!

Tudi najmanjša okvara na stroju lahko povzroči obratno nezgodo!

Spolzka tla in nered povzročita nevarne padce!

Ali si se prepričal, če so pogonska zobata kolesa dovolj zavarovana!

Krožna žaga brez cepilnega klina je za posluževavce nevarna!

V lakirnici je zrak nasičen s topili, zato je nevarnost požara velika!

Javi takoj elektro-oddelku vsako najmanjšo poškodbo na napeljavi, varovavkah, stikalih itd.

Roka je nenadomestljiva - zavarujmo jo pri delu!

Pri vsaki najmanjši nezgodi poišči prvo pomoč - odprta rana je nevarna!

Prehodi morajo biti vedno prosti!